

●●● We gaan jullie meer vertellen over:

1. Onderzoek naar extra anticonceptiecounseling in abortusklinieken
- Agata Brouwer-Prusak
2. Onderzoek rondom Kansrijke Start en specifiek kwetsbaarheid
- Joyce Molenaar

●●● Onderzoeksprojecten RIVM

- **Monitor Onbedoelde Zwangerschappen**
- **Monitor Kansrijke Start**
- Monitor Passende Bekostiging van de Geboortezorg
- Monitoringsfunctie eerste 1000 dagen

Agata Brouwer-Prusak

Toegang tot anticonceptie voor
personen in een kwetsbare
situatie:

extra anticonceptiecounseling
in abortusklinieken

Aanleiding

Aanpak onbedoelde en ongewenste zwangerschap (2023-2025)

1. Voorkomen van een onbedoelde en/of ongewenste zwangerschap
2. Informatie en ondersteuning bij onbedoelde zwangerschap
3. *Zorg en ondersteuning voor (aanstaande) ouders: een Kansrijke Start*
4. **Onderzoek en monitoring**

Extra anticonceptiecounseling in abortusklinieken

Pilot in 2023/2024

Toegang tot anticonceptie verbeteren voor kwetsbare groepen

- (Gratis) beschikbaar stellen anticonceptie
- Informatie over de mogelijkheden

●●● Hoofdvraag

Leidt **extra anticonceptiecounseling** in abortusklinieken tot een verbetering van de toegang tot (gratis) anticonceptie bij personen in een kwetsbare situatie die een abortus (hebben) ondergaan?

Aanpak: mixed methods

Kwantitatief

- Registraties van zeven abortusklinieken
- N= 1.053
- Doorgegeven van 1 juli 2023 t/m 30 juni 2024

Kwalitatief

- Twee focusgroepen met abortusartsen, verpleegkundigen en bestuurders van acht abortusklinieken

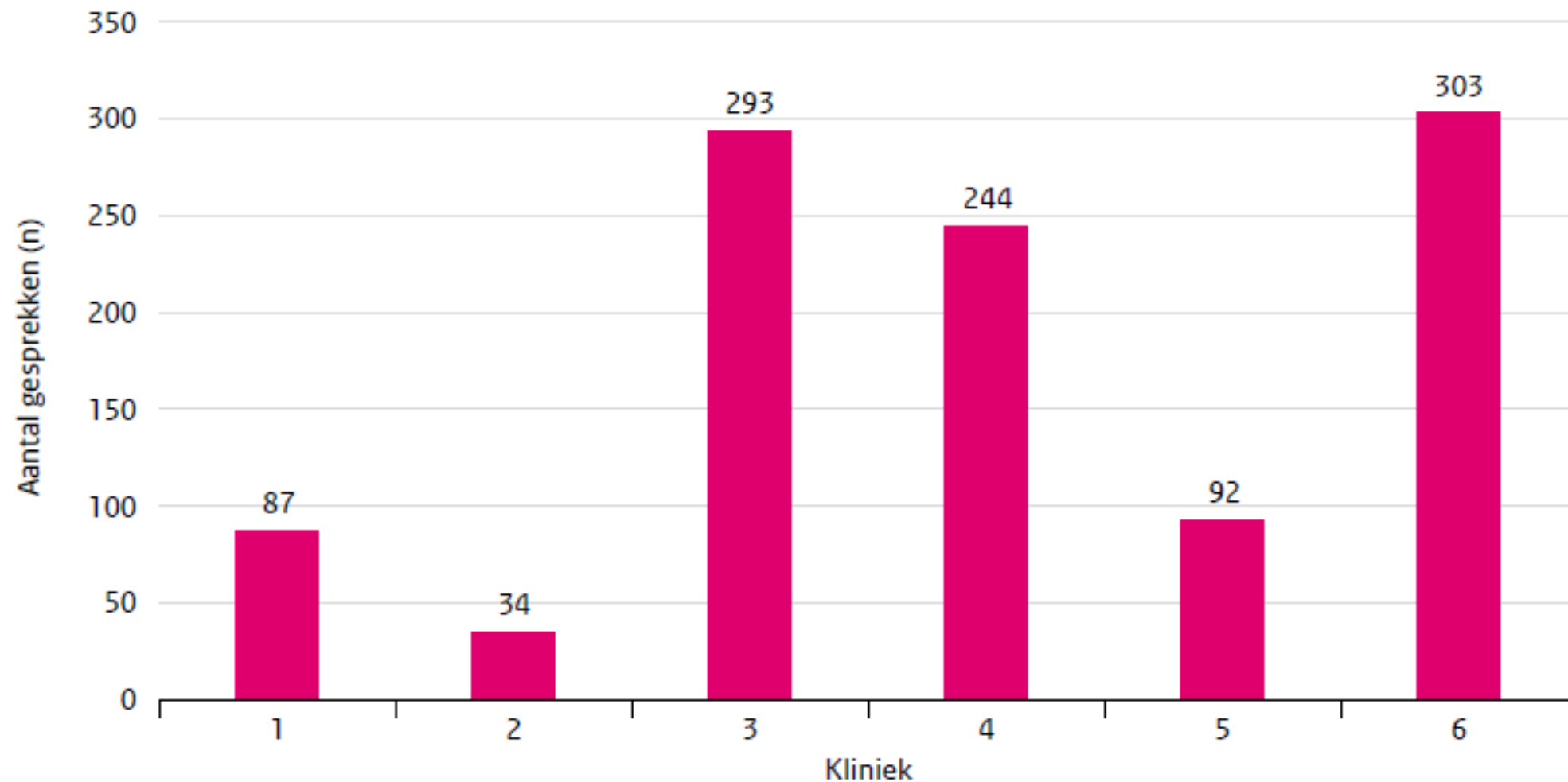

Resultaten anticonceptiecounseling

Karakteristieken

●●● Extra anticonceptiecounseling

Figuur 1. Het aantal extra anticonceptiecounselingsgesprekken per kliniek (N=1.053)*

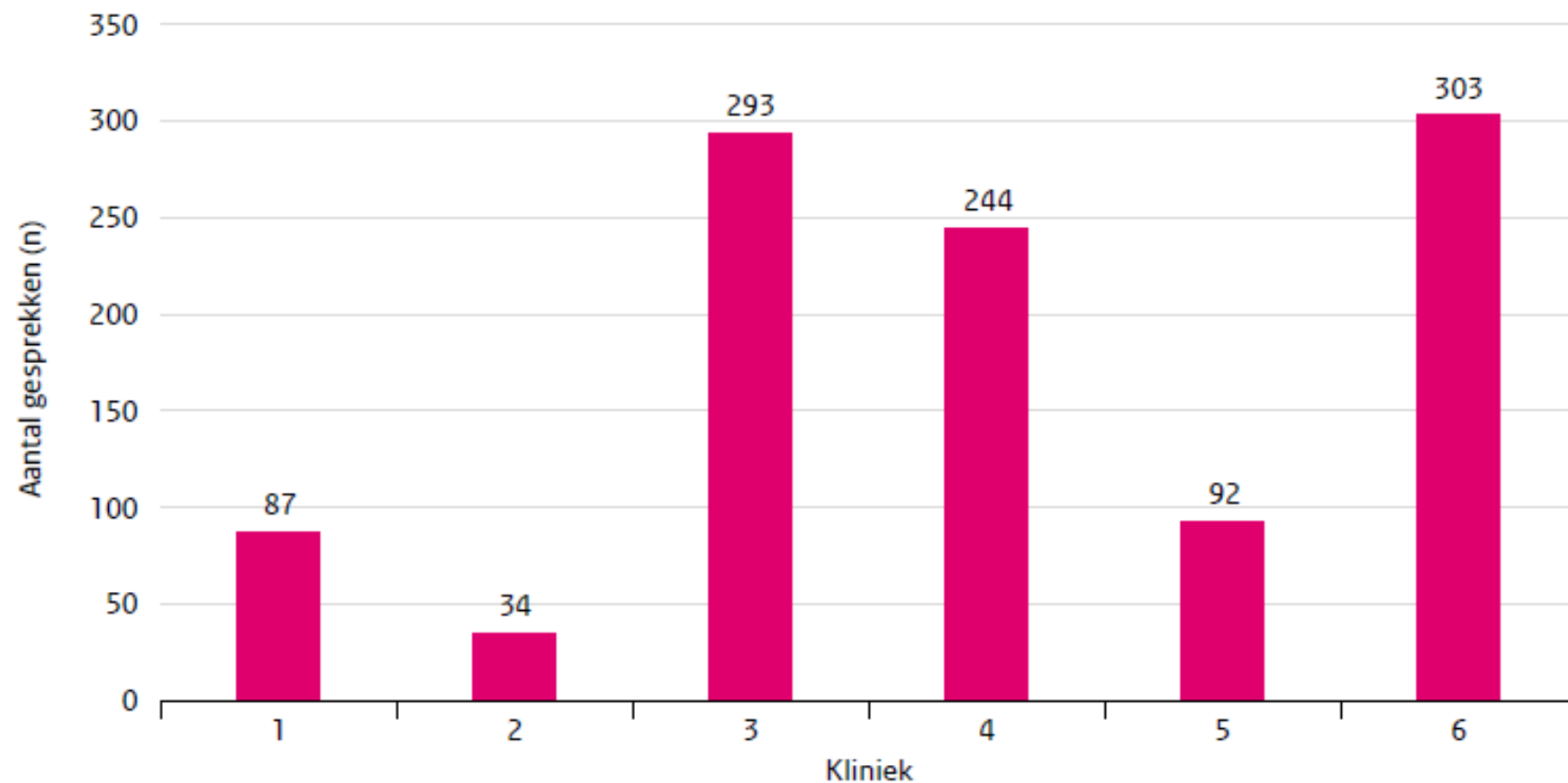

*Twee van de zeven klinieken leverden samen één databestand aan.

●●● Extra anticonceptiecounseling

Figuur 1. Het aantal extra anticonceptiecounselingsgesprekken per kliniek (N=1.053)*

*Twee van de zeven klinieken leverden samen één databestand aan.

"Als een vrouw behoefte heeft om extra anticonceptie-informatie en geen toegang heeft vanuit het normale, reguliere pad, dan merken wij dat aan als vrouwen in kwetsbare positie."

"Up-to-date blijven, zodat je ook verkeerde informatie en vooroordelen over anticonceptie uit de wereld kunt helpen."

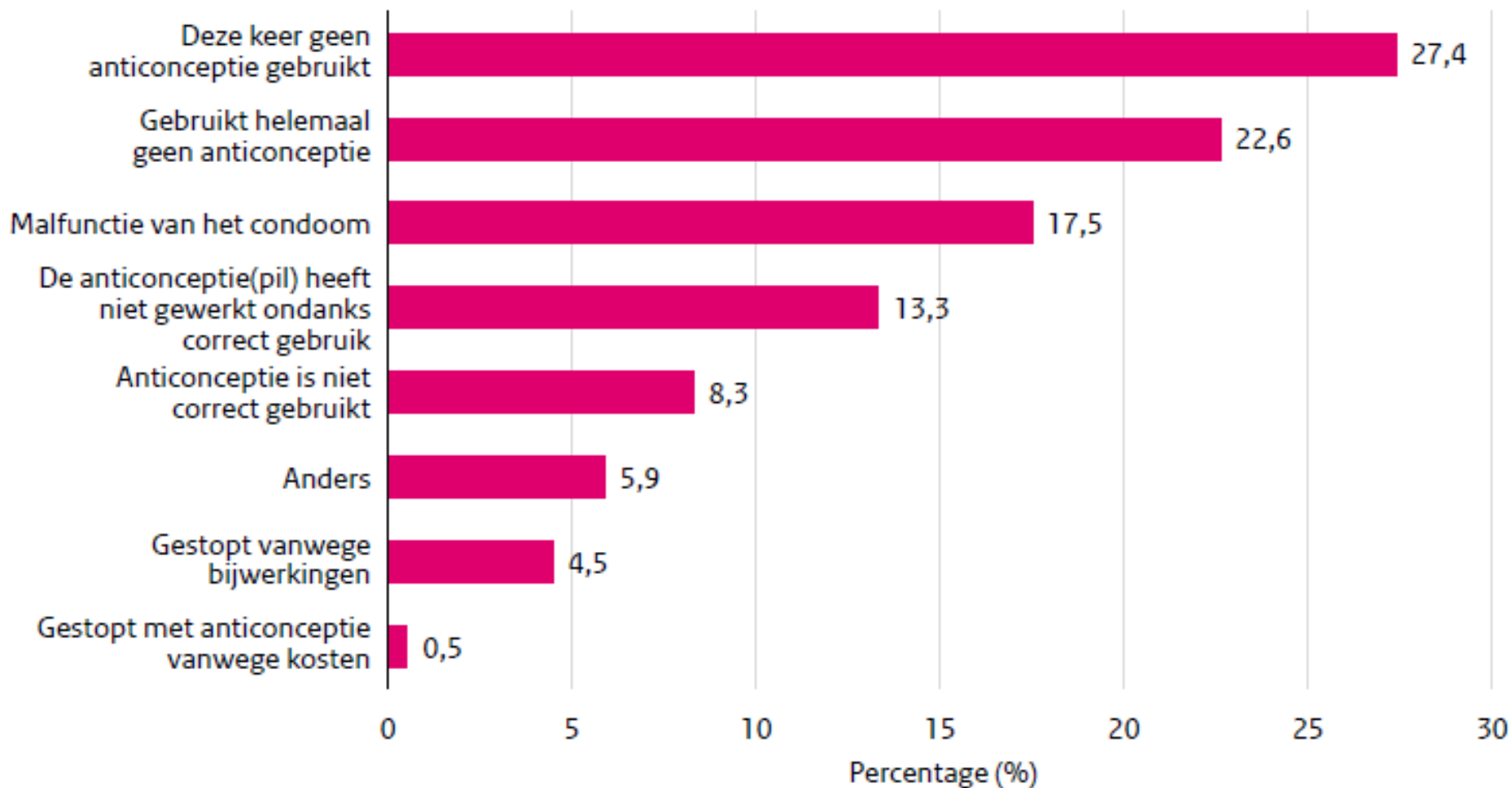

Oorzaak zwangerschap en (eventuele) gebruik van anticonceptie

Oorzaken zwangerschap

Figuur 4. Oorzaken (%) van de zwangerschap (N=1.042)*

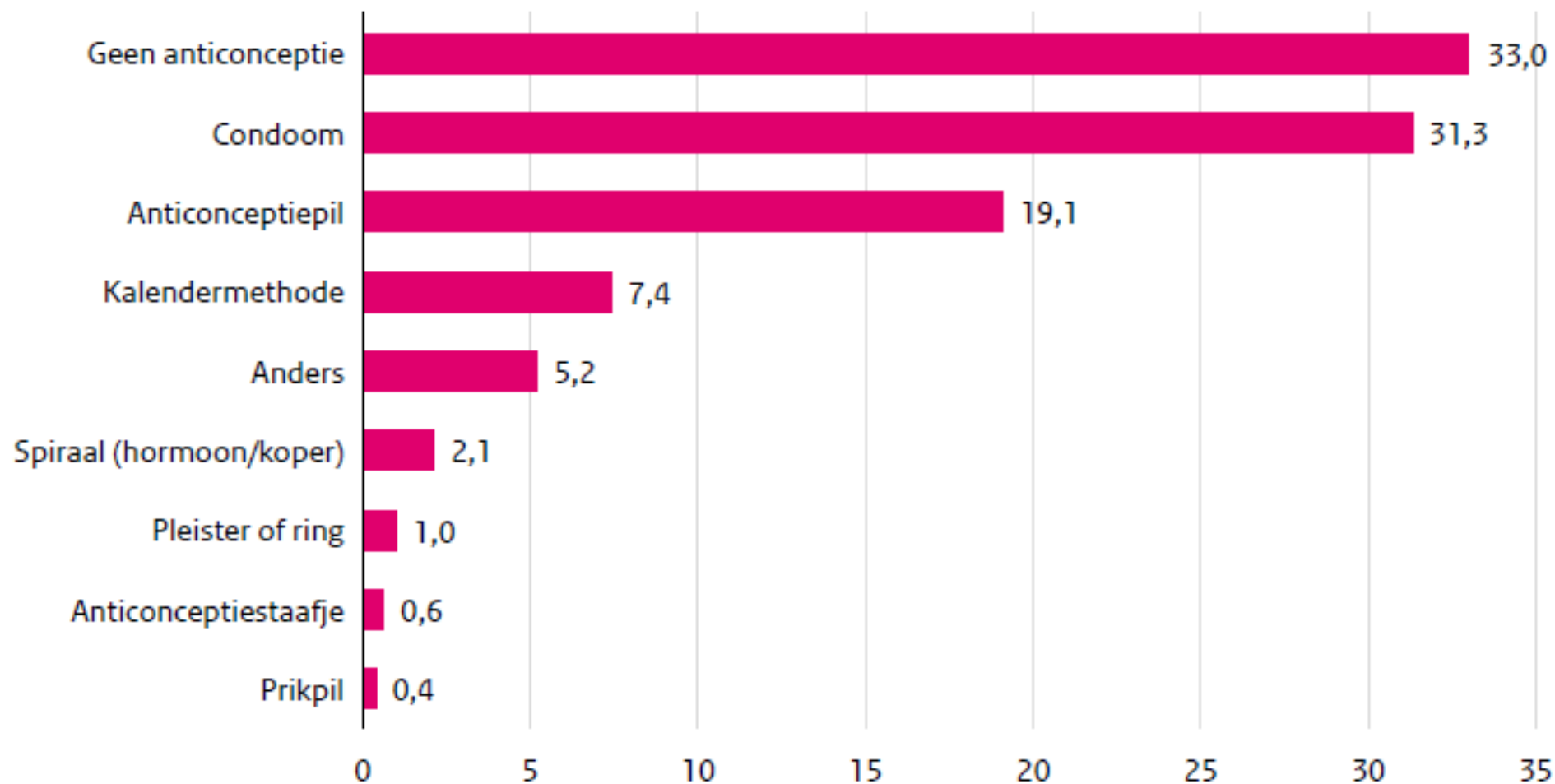

* Bij 11 vrouwen was de oorzaak van de zwangerschap onbekend.

●●● Oorzaken zwangerschap

Figuur 5. Anticonceptiegebruik (%) in de drie maanden voorafgaand aan ongewenste zwangerschap (N=1.020)*

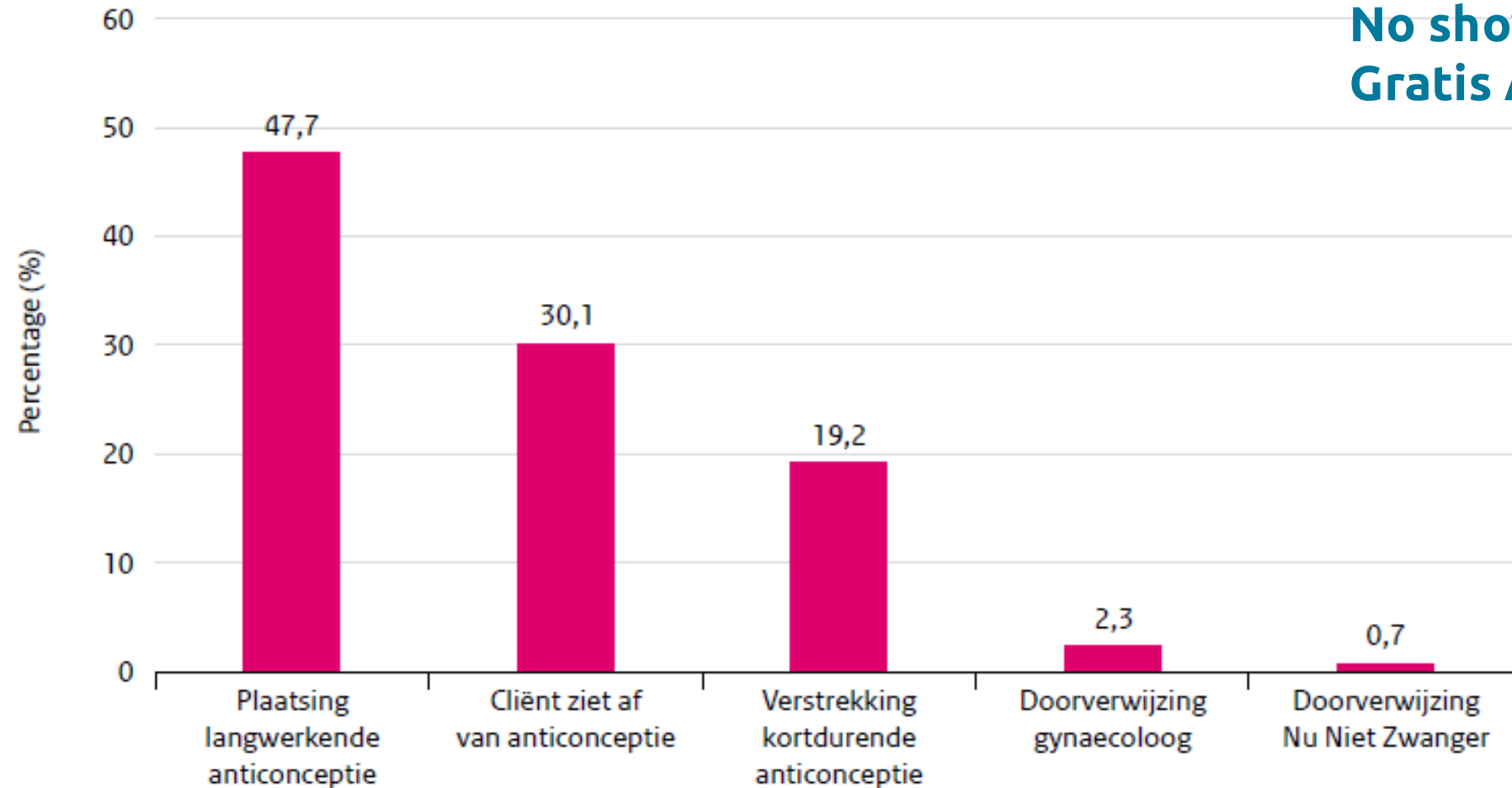

Uitkomsten anticonceptiecounseling

●●● Uitkomsten extra anticonceptiecounseling

Figuur 6. Uitkomsten (%) op het moment van de anticonceptiecounseling (N=1.030)*

No show: 1,1 procent
Gratis AC: 10 procent

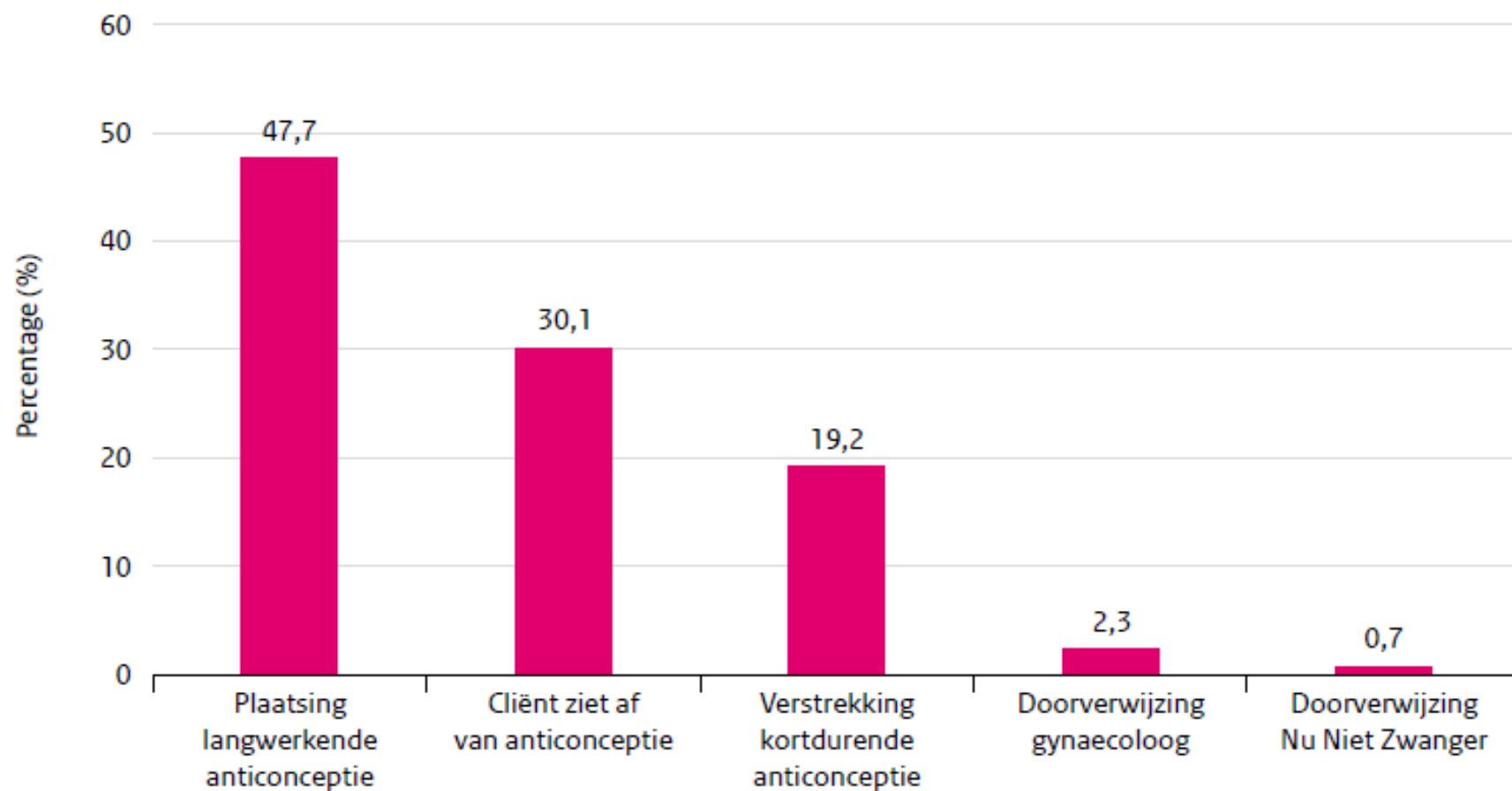

* Van 23 vrouwen is de uitkomst van de anticonceptiecounseling onbekend.

●●● Uitkomsten extra anticonceptiecounseling

Figuur 6. Uitkomsten (%) op het moment van de anticonceptiecounseling (N=1.030)*

"Vrouwen die zeggen dat ze het er niet over willen hebben, omdat ze het al hebben geregeld of het er gewoon niet over willen hebben, die zie je weinig. Wat ik wel denk is (...), dat er veel zijn die het er NU niet over willen hebben. 'Ik heb nu een moeilijke beslissing, ik vind het ook een heel spannende behandeling; mijn hoofd staat nu niet naar nadenken over anticonceptie, maar over vier weken waarschijnlijk wel'."

* Van 23 vrouwen is de uitkomst van de anticonceptiecounseling onbekend.

Conclusie

Conclusies in hoofdlijnen

- Extra anticonceptiecounseling in abortusklinieken draagt positief bij aan verbeterde toegankelijkheid anticonceptie voor personen in kwetsbare situatie
- Meer ruimte om gespreksvoering op passende manier aan te bieden
- Abortuskliniek biedt een geschikte extra weg naar (juiste informatie over) anticonceptie voor vrouwen
- Anticonceptiecounseling draagt bij aan bewustwording rondom anticonceptiegebruik

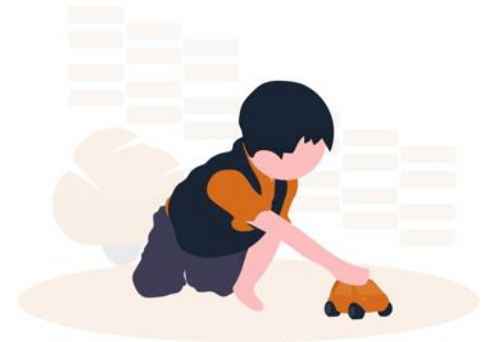
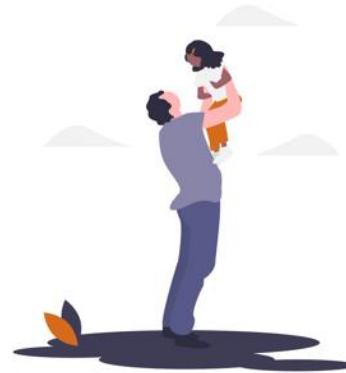
Joyce Molenaar

Een Kansrijke Start voor ieder kind:
samenwerking en inzicht in
kwetsbaarheid

●●● Belang eerste 1000 dagen

- Van preconceptie tot 2-jarige peuter
- Ontstaan gezondheidsverschillen

●●● Actieprogramma Kansrijke Start

Ministerie van VWS, 2018

3 actielijnen:

1. Voor de zwangerschap
2. Tijdens de zwangerschap
3. Na de geboorte

●●● Actieprogramma Kansrijke Start

- Versterken samenwerking medisch en sociaal domein
- Lokale coalities Kansrijke Start

➤ Specifieke focus:

ondersteunen (aanstaande) ouders
en kinderen in een **kwetsbare situatie**

Kwetsbaarheid rond de zwangerschap

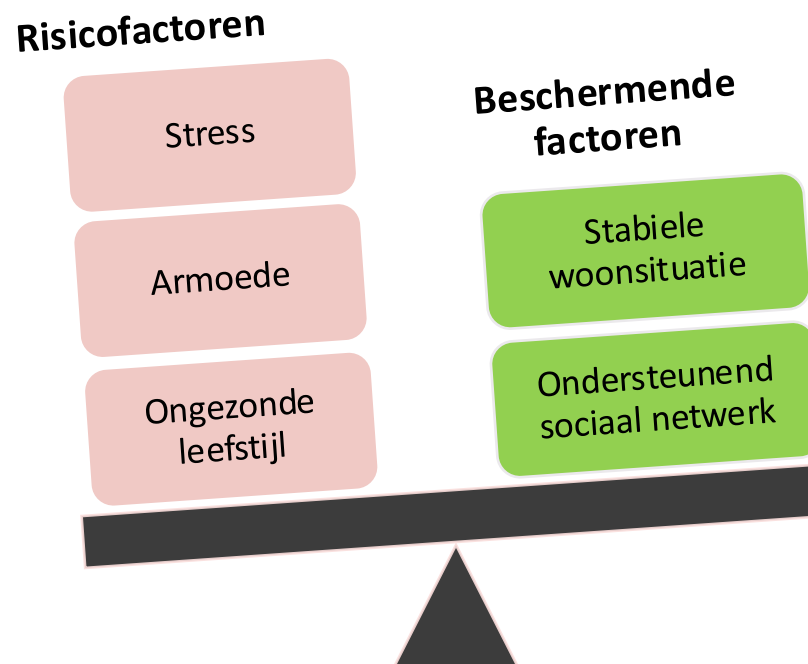
Verschillende vragen:

- *Wat is dat eigenlijk?*
- *Hoe zit het met risico- en beschermende factoren?*
- *Hoe 'meet' je dat met data?*
- *Hoe groot is de groep zwangere vrouwen in een kwetsbare situatie?*
Wat is de rol van partner?
- *Hoe kun je kwetsbaarheid in praktijk beter signaleren?*

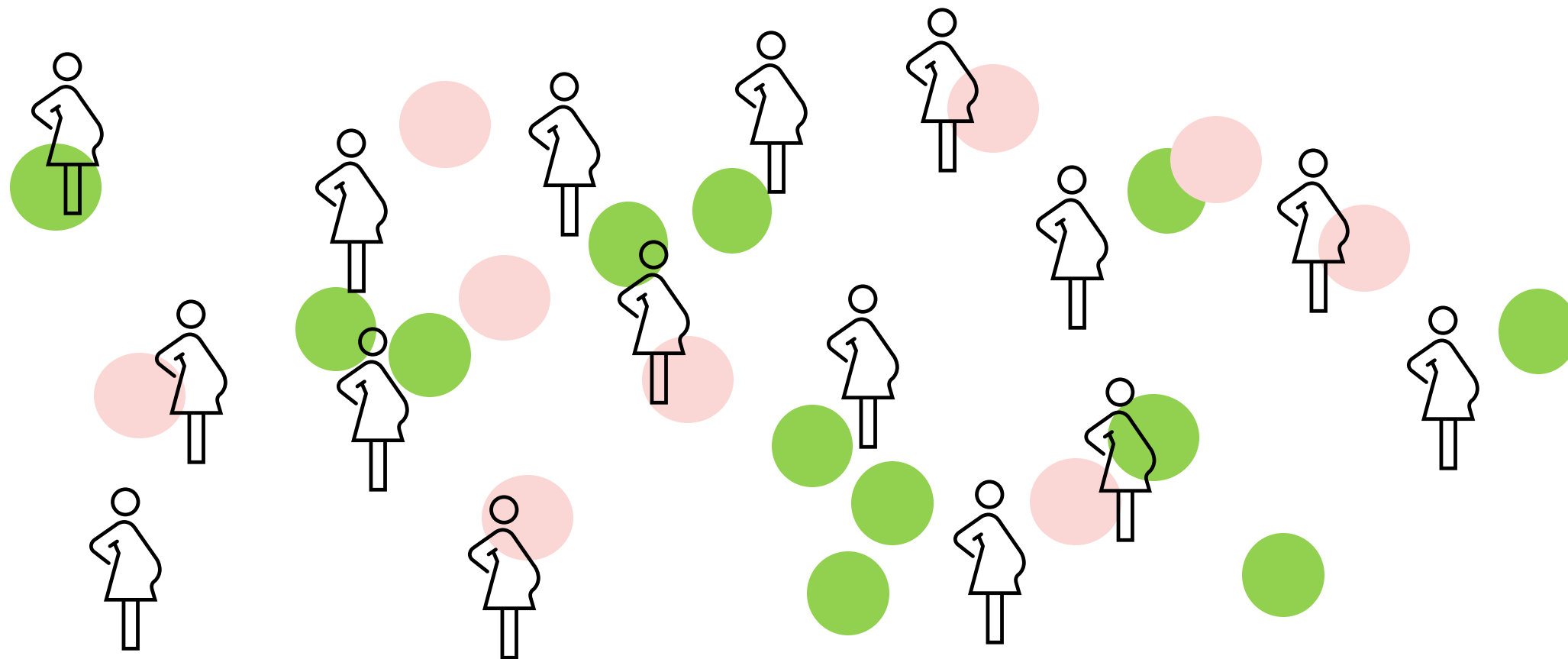

●●● Kwetsbaarheid

- Disbalans tussen risico- en beschermende factoren
- Sociale factoren

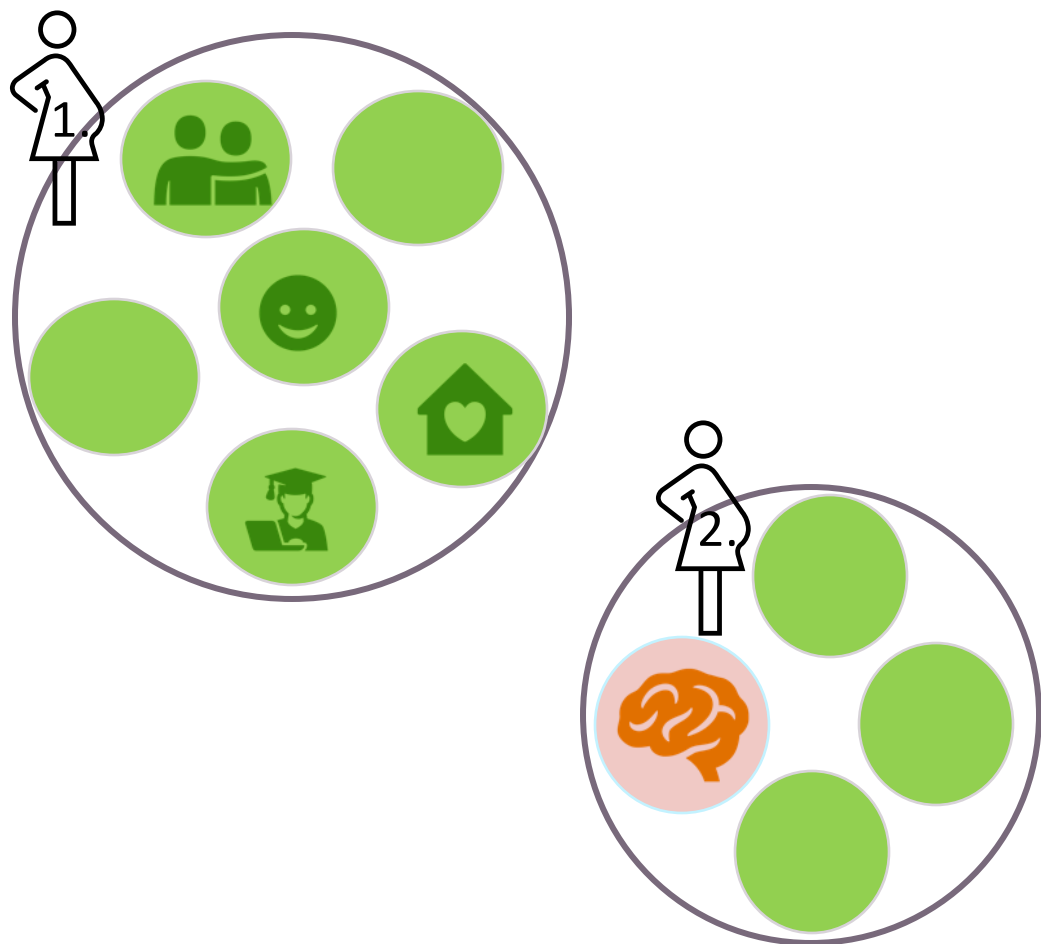
●●● Kwetsbaarheid

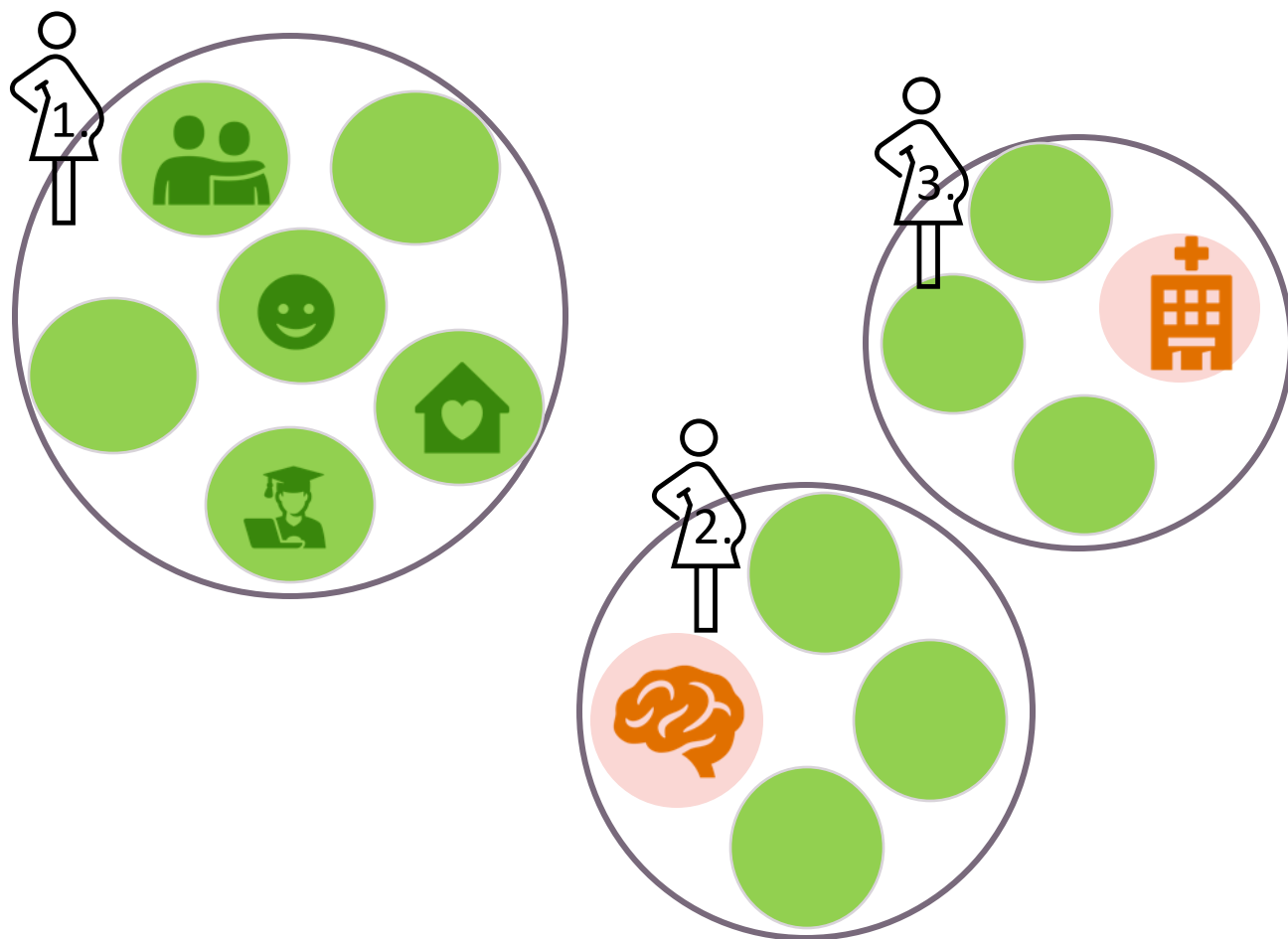
●●● Kwetsbaarheid

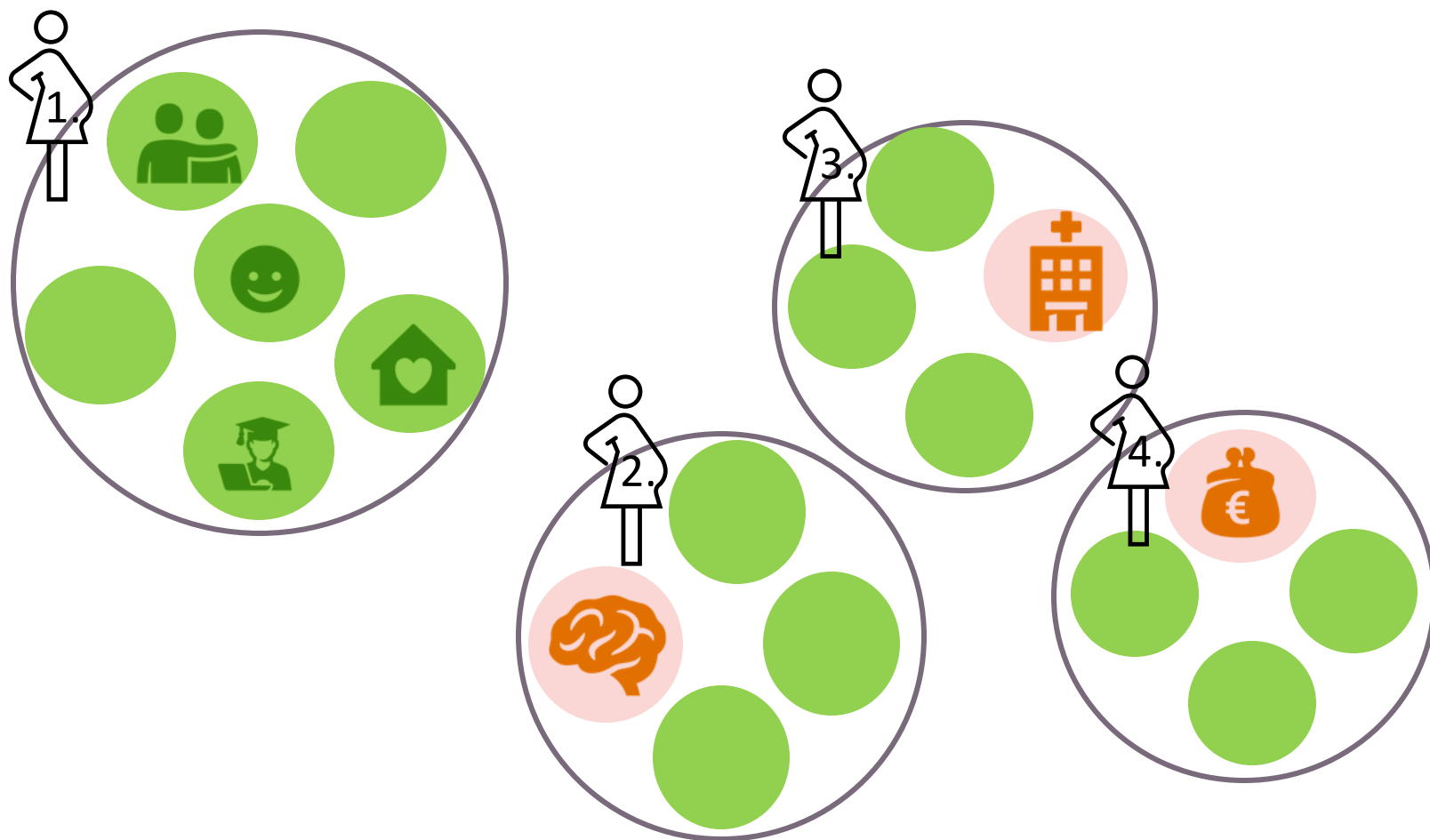
●●● Kwetsbaarheid

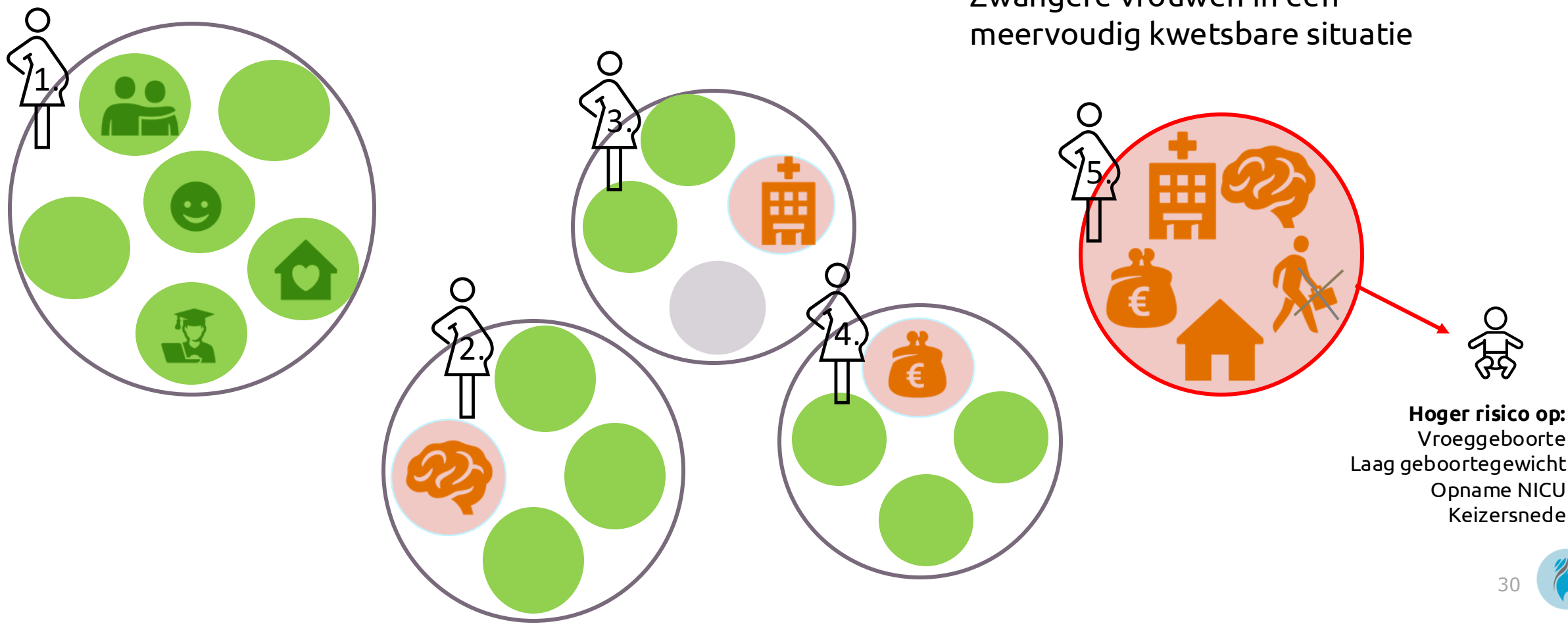
●●● Kwetsbaarheid

●●● Kwetsbaarheid

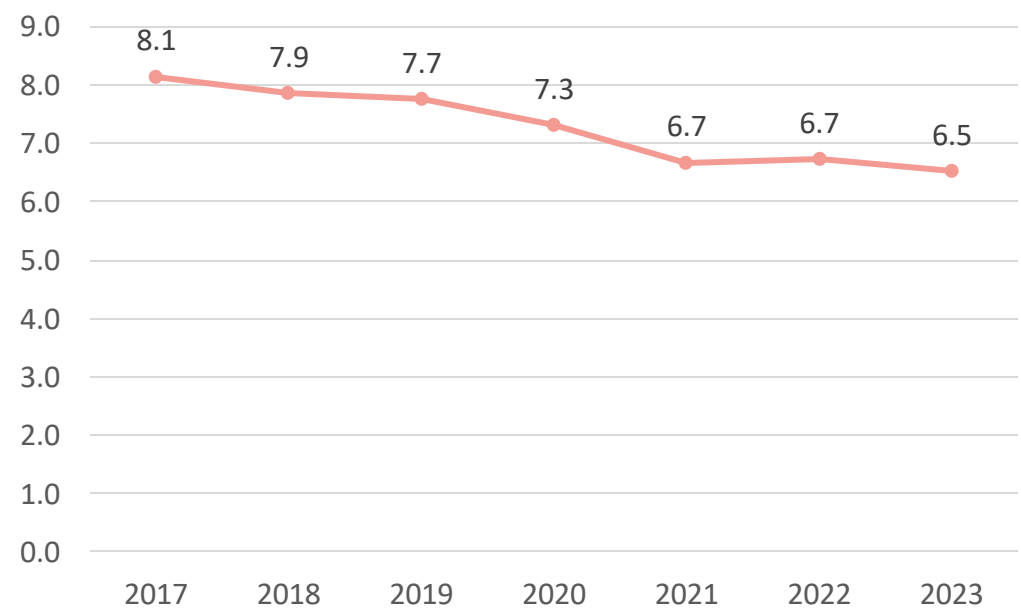

●●● Kwetsbaarheid – 5 groepen

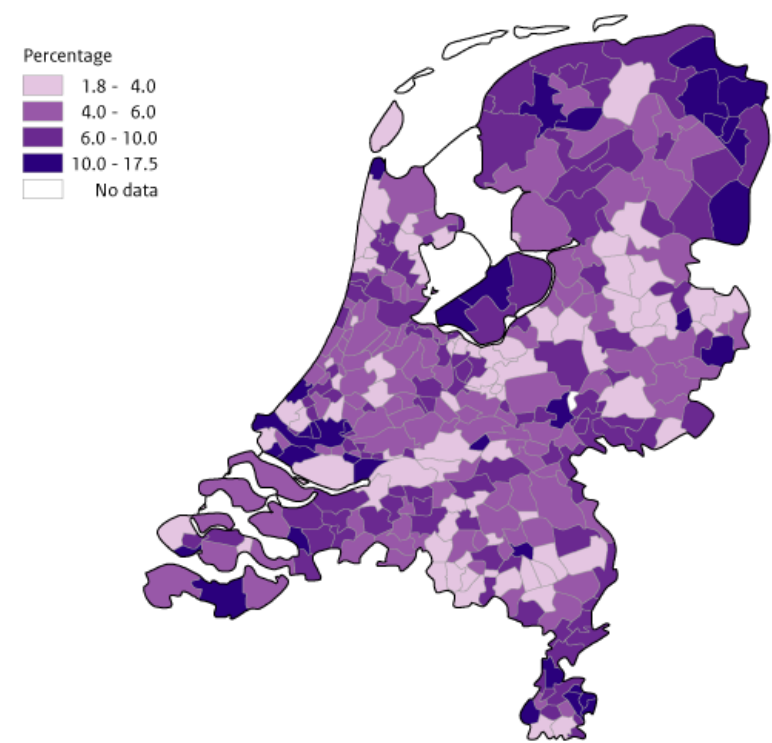

●●● Kwetsbaarheid rond zwangerschap in Nederland

Percentage landelijk:
rond de 7%

Verschillen tussen gemeenten:

●●● Take away's signaleren kwetsbaarheid

- Houd rekening met de combinatie van risicofactoren én mogelijke beschermende factoren
 - Ieder verhaal is persoonlijk en uniek
- In gesprek over kwetsbaarheid:
- Leren van- en met andere zorg- of hulpverleners
 - Hulpmiddelen zoals vroegsignaleringsinstrumenten/vragenlijsten

Meer informatie

Actieprogramma Kansrijke Start:

www.kansrijkestartnl.nl

RIVM monitors:

www.rivm.nl/monitoren-zwangerschap-en-geboorte

